

Верховної Ради України. 2018. № 31. Ст. 241.

12. Спільне звернення Президента України Володимира Зеленського, Голови Верховної Ради України Руслана Стефанчука, Прем'єр-міністра України Дениса Шмигала до Організації Північноатлантичного договору. URL : https://www.president.gov.ua/storage/j-files-storage/01/16/49/930828c389f438917f22e67e5d64c98e_1667835181.pdf.

Тетяна Сергієнко

кандидат політичних наук, доцент
(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

МІЖНАРОДНІ КОМУНІКАЦІЇ У СФЕРІ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

Реалії сьогодення свідчать, що в умовах глобалізації світової політичної та економічної системи особливого значення в здійсненні дипломатичної діяльності та просуванні національних інтересів на світовій арені набуває міжнародна комунікація. Феномен міжнародної комунікації у сфері міжнародних відносин розкриває ефективність її впливу на зовнішньополітичну діяльність та специфіку процесів, що характеризують комунікаційну асиметрію в умовах функціонування глобального інформаційного середовища.

Проблемами вивчення понятійно-категоріального апарату «комунікації» та «інформаційне середовище», а також інформаційного бачення багатьох явищ і процесів у світі займаються відомі українські та зарубіжні дослідники І. Арістова, А. Бард, П. Бергер, З. Бзежинський, О. Баранов, І. Бачило, К. Беляков, А. Венгеров, Н. Вінер, В. Воронкова, Д. Волкогонов, Д. Гілмор, А. Гор, С. Єсімов, А. Кін, Р. Калюжний, О. Копан, В. Копилов, Г. Лассуел, В. Ліпкан, А. Марущак, Й. Масуда, А. Новицький, Н. Новицька, М. Постер, Е. Тоффлер, С. Хантінгтон, В. Цимбалюк, А. Яременко та ін. Щодо вивчення інформаційного суспільства як суспільства «нового» типу, в якому кожен може отримувати, накопичувати, розповсюджувати та використовувати інформацію, то його розглядали в своїх дослідженнях В.Бебик, А.Руднева, В.Цимбалюк, С.Наумкіна, В. Воронкова та ін.

Дослідженням зовнішньополітичних комунікацій, зокрема і міжнародних комунікацій, в українській науці займалися такі науковці як Л. Губернський, Н. Карпчук, Л. Климаська, О. Кучмій, Н. Ларіна, Є. Макаренко, І. М'язова, М. Ожеван, В. Пількевич, Н. Пірченко, Г. Почепцов, М. Рижков, О. Розумна, Н. Сербіна та ін., які досліджували питання щодо особливостей міжнародної взаємодії на якісно нових засадах комунікації. Саме складність і суперечливість процесів і явищ які

відбуваються на глобальному рівні зумовили особливий інтерес до вивчення міжнародних комунікацій у сучасному інформаційному середовищі, які створили нові можливості для позиціонування та іміджування держав на міжнародній арені [2, с. 219].

В даний час у світі практично сформувався такий міжнародний інформаційний порядок, в якому відбуваються інформаційні потоки, що функціонують багато в чому завдяки появі новітніх електронних засобів масової комунікації, створенню інформаційних банків даних і існуванню всесвітньої комп'ютерної мережі. Більшість комунікацій, фінансових трансакцій та інформаційних архівів потрапили в Інтернет. Це збільшило їх доступність для третіх осіб в порівнянні з епохою тільки матеріальних носіїв, і, відповідно, разом з доступністю підвищилася і вразливість. Інформація не тільки впливає на свідомість своїх користувачів, а й сприяє прийняттю відповідних рішень, іноді навіть здатних спровокувати певну політичну ситуацію. Отже, інтереси особистості і суспільства, що виражаються у збереженні інформації або в захисті від деструктивного інформаційного впливу, постійно піддаються загрозам, в основі яких лежить не тільки комерційний, а й психологічний або ідеологічний інтерес. Щодо міжнародної комунікації, то у сучасній системі міжнародних відносин вона пов'язана з політикою держав, оскільки відтворює систему зовнішніх зв'язків, які формуються між міжнародними акторами [1]. Міжнародні відносини загалом є породженням міждержавної взаємодії, коли держави, взаємодіючи між собою, витворюють цей новий різновид суспільної реальності [3, с. 613]. Як засіб зовнішньополітичної діяльності міжнародна комунікація має характерні риси просування національних інтересів у глобальному середовищі та переконання світової громадськості та внутрішньої спільноти у правильності зовнішньополітичних рішень, забезпечення політичної взаємодії, розвитку економічного співробітництва та культурного обміну. Серед детермінант міжнародної комунікації виділяються дипломатичні канали, ділові комунікації, культурний і науковий обмін, ЗМІ, Інтернет і соціальні мережі, які дозволяють гнучко регулювати міжнародні комунікаційні потоки [4].

Поява нових засобів зв'язку, що забезпечують миттєве поширення і передачу інформації, докорінно вплинули на сферу міжнародних відносин, для яких швидкість зв'язку є визначальним фактором. Сьогодні дипломатичні служби більшості країн світу використовують можливості інформаційно-комунікаційних технологій для здійснення своїх функцій і комунікацій у сфері зовнішніх відносин. Незважаючи на постійні зміни, що відбуваються у світі, головним завданням дипломатії залишається захист та просування інтересів своєї країни всіма засобами. І міжнародні комунікації сприяють репутаційному позиціонуванню держави у світі, виступаючи складовою забезпечення міжнародних та національних інтересів.

1. Копійка В. В. Міжнародні комунікації як детермінанти зовнішньої політик. URL: http://journals.iir.kiev.ua/index.php/pol_n/article/viewFile/3844/3504 (дата звернення 08.02.23).
2. Сергієнко Т.І. Вплив інформаційно-комунікативних технологій на розвиток сучасного суспільства. *МАТЕРІАЛИ Міжнародної науково-практичної конференції «В подоланні соціальних та культурних викликів: Європа разом з Україною» для студентів, здобувачів, молодих вчених, аспірантів, докторантів, дослідників, викладачів, представників професійних спільнот та громадянського суспільства м. Київ, 18-19 травня 2022 року.* С. 218-221
3. Сергієнко Т.І. Концептуальні основи міжнародних відносин. *Інноваційні рішення в економіці, бізнесі, суспільних комунікаціях та міжнародних відносинах: матеріали Міжнародної науково-практичної інтернетконференції.* Дніпро: Університет митної справи та фінансів, 2021. С. 612-614.
4. Stanzel V. *New Realities in Foreign Affairs: Diplomacy in the 21st Century.* URL: <https://www.swpberlin.org/en/publication/new-realities-in-foreign-affairs-diplomacy-in-the-21stcentury/> (дата звернення 08.02.23).

Лариса Свистун

кандидат юридичних наук, доцент
(Університет митної справи
та фінансів, м. Дніпро)

САМОЗАХИСТ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ ЯК СПОСІБ ПРОТИДІЇ ЦИВІЛЬНИМ ПРАВОПОРУШЕННЯМ

Особа в разі порушення її суб'єктивного матеріального права може захистити його у різний спосіб. Скажімо, за допомогою звернення з позовним домаганням до суду, яке містить обґрунтовану вимогу припинити порушення або усунути його наслідки. Однак юрисдикційний захист не є єдиним способом. Носій права, на яке здійснене посягання, може вчинити захисні дії і самостійно, без звернення до органу держави. Такі вчинки правовласника перебувають у межах встановлених законом правил про здійснення оперативного впливу на порушення або самозахисту. Самозахист як правова категорія прямо передбачений Цивільним кодексом України (ст. 19). Заходи самозахисту, як оборонного, так і превентивного характеру, мають бути адекватними обсягам можливого посягання на суб'єктивне право чи такого, що реально настало, повинні мати чіткі межі свого здійснення, одночасно будучи втіленням правопорядку в суспільстві. Особливостями правопорушення, його небезпекою для цивільного права є межа застосування заходів самозахисту [1, с. 15].

Положеннями ч. 5 ст. 55 Конституції України визначається право кожного будь-якими незабороненими законом засобами захищати свої права